

NORGES HØYESTERETT

Den 30. september 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Møse, Falkanger og Thyness i

HR-2020-1874-U, (sak nr. 20-137877STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Frode Aabak)

mot

Påtalemyndigheten (politadvokat Trine Hanssen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder varetektsfengsling på grunn av bevisforspillelsesfare, jf. straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2.
- (2) A er siktet for overtredelse av straffeloven § 274 første ledd, jf. § 273, jf. § 15. Grunnlaget for siktelsen er angitt slik:

«Fredag 18. september 2020 ca. kl. 21.00 i ----- 00 i X slo og sparket han B gjentatte ganger i hodet og kroppen, samt rispet ham med kniv i hodet og ryggen og påførte ham et kutt i venstre hånd som måtte sys med 6 sting. Kroppsskaden er grov da den har karakter av mishandling.»
- (3) Han ble samme dag pågrepet av politiet og ble 20. september 2020 begjært varetektsfengslet i fire uker.
- (4) Ved Hedmarken tingretts kjennelse 21. september 2020 ble han varetektsfengslet til 19. oktober 2020.
- (5) Siktede anket til Eidsivating lagmannsrett, som ved kjennelse 23. september 2020 forkastet anken.
- (6) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovtolkningen i tilknytning til det spesielle fengslingsvilkåret i § 171 nr. 2 – bevisforspillelsesfare. Han har i korte trekk anført:
- (7) Lagmannsrettens begrunnelse for bevisforspillelsesfaren er for generell og hypotetisk. Siktede har erkjent de faktiske forholdene og forklart seg i detalj om det siktelsen gjelder. Lagmannsrettens kjennelse bør derfor oppheves.

- (8) *Påtalemyndigheten* har lagt ned påstand om at anken forkastes.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* kan bare prøve lagmannsrettens saksbehandling og generelle lovtolkning, jf. straffeprosessloven § 388 første ledd.
- (10) Varetektsfengsling begrunnet med fare for bevisforspillelse krever etter straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2 at det er «nærliggende fare» for at han vil forspille bevis i saken, f.eks. ved å fjerne spor eller påvirke vitner eller medskyldige.
- (11) Lagmannsretten har begrunnet fare for bevisforspillelse slik:
- «Selv om siktede har erkjent de faktiske forhold han er siktet for, har han fortsatt mulighet for å påvirke vitner, og det er etter lagmannsrettens syn en reell og nærliggende mulighet for at han vil benytte muligheten til å påvirke vitner eller på annen måte forspille bevis dersom han gis anledning til det. Som påpekt av tingretten risikerer han en streng straff og han har en klar egeninteresse i å begrense sin egen rolle i saken, herigjennom ved å påvirke vitner. Saken er helt i en innledende fase og selv om fornærmede allerede er avhørt legges det til grunn at det vil være behov for ytterligere avhør av ham, uten at siktede har hatt mulighet for å påvirke hans forklaring, noe siktede vil ha en reell mulighet for ved en løslatelse. Den videre etterforskning vil også kunne avdekke et behov for avhør av andre for å få saken fullt ut opplyst, og det er da viktig at slike forklaringer kan innhentes uten at siktede har hatt mulighet for å påvirke innholdet.»
- (12) Det følger av rettspraksis at det for fengsling med grunnlag i «nærliggende fare» for bevisforspillelse må foreligge en reell fare for at siktede vil forspille bevis, og at det er sannsynlighetsovervekt for at denne muligheten vil bli benyttet. I alminnelighet må det angis hvilke konkrete forhold i saken som tilsier at det er sannsynlighetsovervekt for at siktede vil forspille bevis, jf. HR-2019-351-U avsnitt 12 med videre henvisninger.
- (13) Lagmannsretten har lagt til grunn at det er en «reell og nærliggende mulighet» for at siktede vil benytte muligheten til å forspille bevis. Det er ikke uten videre klart om lagmannsretten med dette mener at det foreligger *sannsynlighetsovervekt*, eller bare en lavere grad av sannsynlighet, for at siktede vil benytte muligheten til å forspille bevis. Samtidig er den konkrete begrunnelsen på dette punkt begrenset til at han risikerer en streng straff og har en klar egeninteresse i å begrense sin rolle i saken. Det er heller ikke kommentert at siktede i politiavhør har erkjent handlingen og samtykket i tilståelsesdom, og at han selv tok videoer og bilder av hendelsen.
- (14) Uklarheten om hvilket krav til sannsynlighet for bevisforspillelse som er lagt til grunn, sammenholdt med den knappe begrunnelsen for hvilke konkrete forhold som taler for at siktede vil forspille bevis i saken, medfører at det ut fra kjennelsesgrunnene ikke er mulig å konstatere at lagmannsrettens generelle tolking av straffeprosessloven § 171 første ledd nr. 2 er riktig.
- (15) Lagmannsrettens kjennelse må etter dette oppheves.
- (16) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse oppheves.

Aage Thor Falkanger
(sign.)

Erik Møse
(sign.)

Erik Thyness
(sign.)